

CONGELAR, DISMINUIR, REFORMAR ELS IMPOSTOS DE CARLOS SOLCHAGA

Rebaixes abans de gener

Ni els Pressupostos Generals de l'Estat per a 1990 ni qualsevol polèmica sobre la futura declaració de la renda al novembre han volgut ser envestits pel govern en ple fragor electoral. No obstant això, tots els partits en combat pel 29-O ataquen durament la política fiscal del govern, i demanen un nou paradís tributari. És el vot de les butxaques.

Ismael L. Belda

El partit que té com a vice-president econòmic José Antonio Segurado i que lidera Manuel Fraga va recollir quasi al peu de la lletra les sol·licituds fiscals requerides per l'amo de la CEOE, José María Cuevas. Abaixar el preu dels diners o exigir la desaparició de les despeses sumptuàries de lliure disposició en tots el ministeris, excepte en el d'Interior, són alguns dels punts menors del seu programa per a la convocatòria del 29-O.

No obstant això, el sac electoral del PP està ben replé de grans solucions conservadores per a l'Impost sobre el Valor Afegit, IVA, el de la Renda de les Persones Físiques, IRPF, el de Societat, IS o el tribut sobre el Patrimoni. Al gust, preferentment, de la societat empresarial.

Simplificar l'IRPF, dividit en massa trams i amb un tipus específic al de cadascú, és política tributària del PP. La seua proposta, que compta amb la simpatia d'altres formacions electorals, passa per una tridivisió ben precisa: un tram de tipus zero —que el PP proposa tributar a partir d'una renda-sostre d'un milió de pessetes, i que rebai-xaria fortament el nombre de contribuents de la base de la piràmide—, un tram mitjà en el qual fiscalment es cotitzaria entre un i sis milions de pessetes al 25%, i un tram dels econòmicament millor situats, que tributarà un 35% a l'IRPF. Aquest últim tram del 35% faria coincidir el tipus màxim de l'IRPF amb l'Impost de Societats, IS. Pretenció que veuria així reduïdes les aportacions empresarials a la Seguretat Social.

La disminució en la recaptació a la Seguretat Social condicionaria aquestes modificacions que es veurien reequilibrades, segons la coalició de José María Aznar, amb una

Carlos Solchaga haurà de modificar impostos davant la pressió de tots.

puja de l'IVA mitjà —el més comú i elemental—, que del 12 per cent que declara en l'actualitat passaria, per voluntat del PP, fins a un 15 per cent. A canvi d'una elevació per a l'IVA dels botiguers, els funcionaris i els treballadors, els populars acaronen una reforma del Valor Afegit en la seua cimera, que afavoriria notablement els actuals impostos d'origen patronal.

Ofereixen també els conservadors espanyols un tracte exquisit per a les plusvàlues de les rendes del capital, i prometen eliminar el tribut inflacionari a l'IRPF. D'altra banda, el PP és decididament favorable —i ja quasi tots els partits— al model alemany de tributació matrimonial individual o *splitting*. Segurado i Aznar parlen de la necessitat d'un gran pacte parlamentari d'estat perquè els Pressupostos Generals de l'any 1990 queden desbloquejats abans del pròxim Nadal. Una proposta

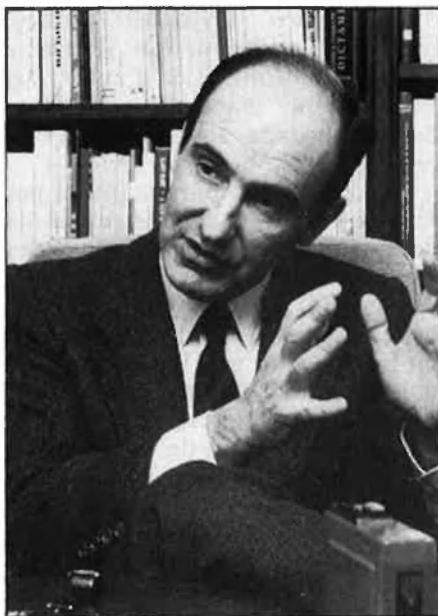
també compartida per Miquel Roca. En definitiva, la filosofia tributària del PP, en paraules del seu candidat a la Moncloa, José María Aznar, és primer que res congelar, i després començar a reduir. Un somni massa daurat.

La promesa convergent

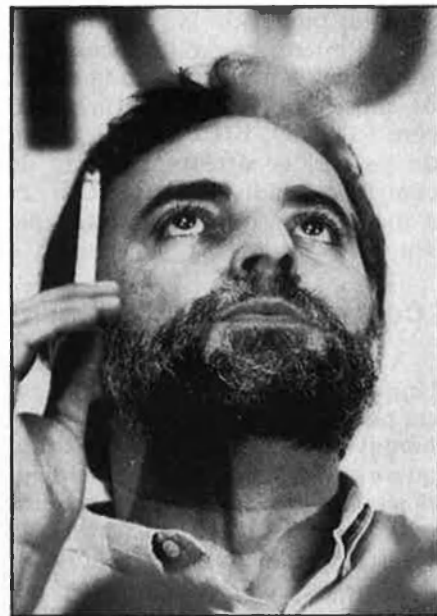
Simplificació i congelació-reducció de la contribució fiscal és l'eix del programa econòmic del partit que governa en la Generalitat de Catalunya. Un horitzó tributari molt semblant al recomanat per la formació de José María Aznar. «En matèria d'inversió —exposa el programa de CiU— s'incrementaran especialment els estímuls fiscals a la innovació tecnològica, a la promoció i expansió de les petites i mitjanes empreses i a la penetració en els mercats exteriors». Per als convergents, «la contínua venda d'empreses catalanes i espanyoles a l'exterior en els darrers anys ha augmentat fortament la dependència de l'aparell productiu del país, sense una penetració semblant de les nostres empreses en els mercats de fora».

El foment de l'estalvi en valors mobiliaris és pressupostat pel partit de Jordi Pujol i Miquel Roca a través «d'un nou tractament dels aspectes fiscals», en especial de les plusvàlues, «en línia amb el d'altres sistemes borsaris més desenvolupats», com també a través de «mesures que fonamenten la inversió en fons de pensions, mutualitats de previsió social i altres fórmules complementàries de la Seguretat Social. Igualment, aspira CiU a impulsar la incorporació de noves empreses al mercat borsari, modificant la Llei de valors per concedir «els estímuls fiscals necessaris compatibles amb la CEE».

«L'actual sistema fiscal espanyol és més propi d'una economia europea dels anys 60 que no dels anys 90», denuncia Convergència. El

J. M. Aznar i Miquel Roca, prometen paradisos fiscals als empresaris.

El líder comunista, Julio Anguita, partidari d'apujar els impostos al capital.

canvi que s'ha d'introduir per a reorientar la política tributària ha de tenir, segons CiU, «no l'objectiu d'augmentar la recaptació, sinó el d'estimular qualitativament l'activitat econòmica». CiU desitja, per abordar conseqüentment aquesta estratègia, «aturar l'increment de la pressió fiscal i modificar l'IRPF». Per donar més operativitat al sistema i més facilitats al contribuent, CiU, com el PP i el CDS, aborda la simplificació d'aquest impost. I també, com els conservadors, vol establir el mínim exempt en un milió de pessetes que, d'acord amb l'augment del creixement de l'índex de preus al consum, haurà de revisar-se anualment.

El mecanisme *splitting* de repartiment dels ingressos familiars tributables es troba en el programa convergent, igual que en moltes altres formacions competidores del 29-O i, com el PP, anuncia una simplificació dels trams contributius en l'IRPF amb un tipus impositiu màxim del 46 per cent, davant de la demanda popular d'abaixar la reducció fins al 35 per cent. Quant a les modificacions sobre l'Impost de Societats, CiU atenuarà «la doble imposició a què estan subjectes els dividends de les societats, pel fet d'estar gravades pel seu propi impost i, posteriorment, pel de l'IRPF». L'IVA i les cotitzacions empresarials a la Seguretat Social tenen una bona promesa en CiU: «s'aminoraran en un 20% les cotit-

zacions a la Seguretat Social, i es compensarà —si cal— amb un increment del tipus normal de l'IVA».

CDS, pel carrer del mig

El CDS creu que és possible «transformar Espanya en un país europeu modern, sense sacrificar els treballadors ni els empresaris i terroritzar fiscalment la classe mitjana». Per al partit de Suárez, Caso, Lasuén i Tamames, la política immediata no ha de realitzar-se «castigant el consum, com pretén el govern, ni tampoc la inversió, com normalment passarà amb les seues mesures. Ha de fer-se premiant l'estalvi». Aquesta recepta salvadora, amb la qual també condimenten els seus programes populars, convergents i, practicament, la totalitat de les opcions en batalla, depèn directament de la forma de la pressió tributària. «Encara que no es podrà reduir la pressió fiscal global, com també proposen els conservadors,» sentencien els centristes, «caldrà reduir la individual a la mesura que augmente l'ocupació i el nombre de contribuents.»

El grup polític sorgit de les cendres de l'ex-governamental UCD promet afavorir la vida tributària de la classe situada entre les fortunes magnífiques i l'exèrcit obrer. I tot un grapat d'objectius rosa figuren, per això, en el seu programa de govern. Un recital de punts populistes, al costat d'un projecte típica-

mant liberal. Per començar, el CDS, en contra dels horitzons promesos als empresaris pel PP i Convergència, és ferm partidari d'apujar l'Impost de Societats, un esquer tributari que permet a la Hisenda de Carlos Solchaga obtenir anualment quasi un terç dels beneficis assolits per les empreses. Igualment, el centre aposta per una gravació superior de l'IRPF als contribuents amb rendes més elevades i és simpatitzant, com també veurem en Esquerra Unida, Unió Valenciana, Unitat del Poble Valencià i molts d'altres grups, de reformar l'Impost sobre el Patrimoni. El CDS vol establir en 35 milions el mínim a partir del qual ningú serà exempt d'una suculenta contribució per la seua fortuna.

Si el PP i Convergència volen simplificar els trams tributaris de l'IRPF, CDS també ho desitja. La diferència radica en el fet que aquesta opció col·loca la balança del reequilibri fiscal en els tipus baixos i mitjans, i adaptant les bases impositives al moviment anual de l'IPC. Això no obstant, els suaristes recomanen la desgravació fiscal per a l'estalvi familiar i per a les pensions contributives. En canvi, el PP i CiU, que defensen suavitat fiscal per a les rendes del capital, i d'Esquerra Unida i altres que, com veurem, es mostren a favor d'un tracte benefactor per a les derivades del treball, el centre opta pel carrer del mig: igualtat de tractament per a les dues rendes.

Eleccions 89: Partits i impostos

Altres punts són la reducció dels tipus d'interessos, la lluita contra el frau fiscal —una esbombada oferta de quasi totes les candidatures— i, com PP, CiU, EU i un bon grapat de partits, el sistema *splitting* de contribució individual a l'IRPF, és a dir, els matrimonis cadascú pel seu compte.

Contra les grans fortunes

A l'igual que el CDS, Esquerra Unida reclama un augment progressiu per a l'Impost de Societats, elaborant un nou model de reforma que «introdueix mesures bel·lige-rants amb les operacions especulati-ves, i pugui afavorir eficaçment la inversió productiva generadora de llocs de treball». A tal efecte, EU proposa «control i repressió del frau, a través de l'eliminació de les actuals distorsions entre la comptabilitat real i la fiscal en les empreses», i «l'establiment de distints tipus impositius de caràcter general, que discriminen les societats segons la seua base imposable», gravant més «aquelles que majors beneficis obtenen i, en general, les operacions especulatives». La coalició liderada per Julio Anguita vol que els guanys obtinguts per mitjà de l'especial-ció siguin considerats un delictes especialment tipificat.

L'oferta de l'agrupament dels socialistes d'esquerra i els comunistes conté l'elaboració d'una nova llei d'IRPF per al pròxim exercici, invertint «l'actual tendència, que fa recaure el pes fonamental del tribut en les rendes del treball», per a les quals demana «un tracte favorable». Les rendes del capital, per contra, han de suportar, al parer d'EU, la càrrega tributària fonamental i, per tant, EU parla de «l'eliminació del límit de tributació conjunta per IRPF i Import sobre el Patrimoni per a les fortunes més elevades, ja que afavoreix l'existència de patrimonis ociosos». EU s'afegeix també a aquells partits que reclamen un impost de luxe per als grans capitals.

EU defensa també que es tipifi-que el delictes de l'especulació immobiliària, «augmentant el tipus de retenció sobre els rendiments d'aquest capital» i, en general, «l'absoluta transparència de tots els actius financers», que haurien d'estar sotmesos «a retenció i al deure

d'informació». En aquest capítol, la coalició sol·licita que s'elimine l'opacitat absoluta dels Pagarés del Tresor, «que mantenen una bossa de frau pròxim als dos bilions de pessetes».

La deducció tributària fiscal per segona vivenda i successives ha de desaparèixer, i els amos de vivendes en propietat desocupades han de ser, segons EU, penalitzats. Els béns i els serveis de primera necessitat han de tenir un IVA de tipus reduït, i el frau s'ha de combatre, entre d'altres maneres, per mitjà de «la urgent elevació de les plantilles dels inspectors d'Hisenda».

CDS: Premiar l'estalvi.

L'agenda d'ofertes per a l'IRPF està ben assortida. Mentre que Esquerra Republicana de Catalunya, ERC, és partidària de modificar aquest impost, «perquè no es grave la generació de la renda, sinó l'ús que es fa dels corresponents ingressos», el Partit Socialista de Mallorca precisa una política fiscal progressiva «que inclogui una reforma de l'IRPF, reduint la pressió per a les rendes inferiors als 3 milions de pessetes, i incrementant-la per a les que superen aquesta quantitat». Tornant a ERC, el partit d'Heribert Barrera participa també en la demanda d'una progressivitat superior pel que fa a l'impost del patrimoni sobre les grans fortunes, «i aquelles aconseguides amb processos de ràpida especulació». Un sistema de finançament per a Catalunya, fonamentat en el concert econòmic, és el nus gordià per a

qualsevol d'aquestes iniciatives fiscals d'ERC, que proposa, a més, una especial «desgravació fiscal per a un programa català de reestructuració turística».

El ja esmentat partit liderat per Mateu Morro, el PSM, reclama una lluita rigorosa contra el frau fiscal, «i que no siga com fins ara, que només es paga un 20%». El govern central, pensa el PSM, «du en aquest punt una política d'imatge, de colps espectaculars sobre personatges famosos... però la realitat és de frau generalitzat». Com ERC, el PSM advoca per «una política tributària pròpia de les Illes, sense ingerència central, gràcies a l'aplicació de concerts econòmics».

Contra el frau fiscal crida també el projecte electoral d'Unitat del Poble Valencià, UPV: «lluita decidida en totes les seues formes, com a mecanisme per a incrementar la recaptació». L'esquerra nacionalista valenciana avisa igualment del perill de no controlar i gravar amb major pressió tributària les riqueses més afortunades: «grans concentracions patrimonials en poques mans —diu UPV— significa desigualtat en la distribució del poder i la influència política, i això atempta contra l'essència mateixa de la democràcia».

L'aprofundiment de la reforma fiscal és necessària per a la UPV de Pere Mayor i Xavier Cantera, però «en un sentit de major pressivitat». L'increment de les deduccions de les bases imposables per a les rendes del treball destaca al seu programa, que aspira a «un increment de la inversió pública, i a la regulació d'una part dels excedents empresarials cap a la inversió productiva i la creació d'ocupació».

La nova opció insular de l'ex-socialista Gregori Mir, la Unió Balear, UB, pensa que «l'actual política fiscal és indiscriminada», i que el primer que es fa necessari és «contenir el balafiament de les despeses públiques». UB opina que «els serveis han d'estar adequats als impostos» i, com molts altres, «que cal una fiscalitat que estime l'estalvi». És necessari, per a la recent coalició il·lenca, «afavorir tributàriament la inversió en empreses d'alta tecnologia i creadores de treball» i, com també demana CiU i el programa d'ERC, «l'exempció fiscal a totes aquelles fundacions, associacions o activitats culturals no lucratives». □